

ข้อหารื้อกฎหมายความปลอดภัย

ข้อหารื้อกฎหมายความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ข้อหารื้อ อุปกรณ์การยกหรือเคลื่อนย้ายประเภท Hand lift ซึ่งใช้พลังงานไฟฟ้าเข้าข่ายเป็นรถยกประเภทใด

หน่วยงานที่หารื้อ สถานประกอบกิจการเอกชน

หน่วยงานตอบข้อหารื้อ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ประเด็นข้อหารื้อ บริษัท AT จำกัด มีประเด็นข้อหารื้อ ดังนี้

๑. บริษัทฯ มีการใช้อุปกรณ์ทุ่นแรงช่วยในการยกหรือเคลื่อนย้ายสิ่งของประเภท Hand lift ซึ่งใช้พลังงานไฟฟ้า ซึ่งปรากฏรายละเอียดลักษณะการทำงานออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑.๑ Electric hand lift ที่เคลื่อนย้ายด้วยไฟฟ้า แต่ใช้แรงคนในการโยกบี้มไฮดรอลิก เช่น รถลากพาเลทกึ่งไฟฟ้า Semi Electric Pallet Truck รถลากพาเลทกึ่งไฟฟ้า ๒ ตัน Semi Power Pallet

๑.๒ Electric hand lift ที่เคลื่อนย้ายด้วยไฟฟ้า และใช้ระบบไฟฟ้าในการยกขาขึ้น - ลง เช่น รถลากพาเลทไฟฟ้าแบบแท่นยืน รถลากไฟฟ้าแบบเดินตาม

๒. บริษัทฯ จึงขอหารื้อว่า อุปกรณ์ทุ่นแรงช่วยในการยกหรือเคลื่อนย้ายสิ่งของประเภท Hand lift ซึ่งใช้พลังงานไฟฟ้าดังกล่าว เข้าข่ายเป็นรถยกประเภทอื่น ๆ ตามประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง หลักสูตรการฝึกรถยกบรรทุกจ้างซึ่งจะทำหน้าที่เป็นผู้ขับรถยก ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๗ ตามข้อ ๒ วรรคหนึ่ง ๑๑) รถยกประเภทอื่น ๆ หรือเข้าข่ายตามข้อ ๒ วรรคสาม เพื่อบริษัทฯ จะได้วางแผนการดำเนินการให้สอดคล้องกับกฎหมายต่อไป

ข้อกฎหมาย ๑. พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔

มาตรา ๘ ให้นายจ้างบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดในกฎกระทรวง

ฯลฯ

๒. กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร ปั่นจั่น และหม้อน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๓ ในกฎกระทรวงนี้

“รถยก” หมายความว่า รถที่ติดตั้งอุปกรณ์ใช้สำหรับการยกหรือเคลื่อนย้ายสิ่งของ เช่น ฟอร์คลิฟต์ (forklift) หรือรถที่ทำงานในลักษณะเดียวกัน

ฯลฯ

ข้อ ๔๐ นายจ้างต้องจัดให้ลูกจ้างซึ่งจะทำหน้าที่เป็นผู้ขับรถยก ผ่านการฝึกรถยกเกี่ยวกับการใช้รถยกแต่ละประเภท ความปลอดภัยในการขับรถยก การตรวจสอบและบำรุงรักษารถยกโดยวิทยากร ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับรถยก ตามหลักสูตรที่อธิบดีประกาศกำหนด

ข้อหารื้อกฎหมายความปลอดภัย

-๒-

๓. ประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง หลักสูตรการฝึกอบรมลูกจ้างซึ่งจะทำหน้าที่เป็นผู้ขับรถยก ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๗

ข้อ ๒ นายจ้างต้องจัดให้ลูกจ้างซึ่งจะทำหน้าที่เป็นผู้ขับรถยกที่ใช้ไฟฟ้าหรือเครื่องยนต์เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรตามประเภทของรถยก

ฯลฯ

๑๑) รถยกประเภทอื่น ๆ

กรณีนายจ้างไม่สามารถจัดให้มีการฝึกอบรมในหลักสูตรตามวรรคหนึ่งได้ ให้นิติบุคคลที่ได้รับใบอนุญาตในการให้บริการจัดฝึกอบรมตามมาตรา ๑๑ เป็นผู้ดำเนินการ

กรณีนายจ้างให้ลูกจ้างซึ่งจะทำหน้าที่เป็นผู้ขับรถยกหรือปฏิบัติงานเกี่ยวกับรถยกประเภทที่ต้องใช้แรงคนในการเคลื่อนย้ายขณะที่ยกสิ่งของ หรือรถยกประเภทที่ไม่มีต้นกำลังในการขับเคลื่อน หรือรถยกที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ต้องให้ลูกจ้างเข้ารับการฝึกอบรมตามข้อบังคับและขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อความปลอดภัย รวมทั้งรายละเอียดคุณลักษณะและคู่มือการใช้งานที่ผู้ผลิตกำหนด

ตอบข้อหารือ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ได้พิจารณาตามข้อเท็จจริงเท่าที่ปรากฏประกอบกับข้อกฎหมายแล้ว มีความเห็นว่า กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร ปั้นจั่น และหม้อน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๔ นิยามคำว่า “รถยก” หมายความว่า รถที่ติดตั้งอุปกรณ์ใช้สำหรับการยกหรือเคลื่อนย้ายสิ่งของ เช่น พอร์คลิฟต์ (forklift) หรือรถที่ทำงานในลักษณะเดียวกัน และข้อ ๔๐ ได้กำหนดให้นายจ้างต้องจัดให้ลูกจ้างซึ่งจะทำหน้าที่เป็นผู้ขับรถยก ผ่านการฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้รถยกแต่ละประเภท ความปลอดภัยในการขับรถยก การตรวจสอบและบำรุงรักษารถยกโดยวิทยาการซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับรถยก และประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง หลักสูตรการฝึกอบรมลูกจ้างซึ่งจะทำหน้าที่เป็นผู้ขับรถยก ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ ๒ ได้กำหนดให้นายจ้างต้องจัดให้ลูกจ้างซึ่งจะทำหน้าที่เป็นผู้ขับรถยกที่ใช้ไฟฟ้าหรือเครื่องยนต์เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรตามประเภทของรถยก ประกอบข้อเท็จจริงบริษัทฯ มีการใช้อุปกรณ์ทุ่นแรงช่วยในการยกหรือเคลื่อนย้ายสิ่งของประเภท Hand lift ซึ่งใช้พลังงานไฟฟ้าในการเคลื่อนย้ายสิ่งของ โดยอุปกรณ์ดังกล่าวมีลักษณะการทำงานแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้ ประเภทที่ ๑ Electric hand lift ที่เคลื่อนย้ายด้วยไฟฟ้า แต่ใช้แรงคนในการโยกปัมไฮดรอลิก เช่น รถลากพาเลทกึ่งไฟฟ้า Semi Electric Pallet Truck รถลากพาเลทกึ่งไฟฟ้า ๒ ตัน Semi Power Pallet และประเภทที่ ๒ Electric hand lift ที่เคลื่อนย้ายด้วยไฟฟ้า และใช้ระบบไฟฟ้าในการยกขาขึ้น - ลง โดยลูกจ้างทำหน้าที่เพียงบังคับทิศทางเคลื่อนที่ เช่น รถลากพาเลทไฟฟ้าแบบแท่นยืน รถลากพาเลทไฟฟ้าแบบเดินตาม ซึ่งหากพิจารณาตามนิยาม “รถยก” หมายความว่า รถที่ติดตั้งอุปกรณ์ใช้สำหรับการยกหรือเคลื่อนย้ายสิ่งของ เช่น พอร์คลิฟต์ (forklift) หรือรถที่ทำงานในลักษณะเดียวกัน

ข้อหารื้อกฎหมายความปลอดภัย

-๓-

ซึ่งหมายถึง รถซึ่งมีการติดตั้งอุปกรณ์ที่ใช้ในการยกหรือเคลื่อนย้ายสิ่งของ และเคลื่อนที่จากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง ซึ่งการยกหรือเคลื่อนย้ายสิ่งของ รวมทั้งการเคลื่อนที่ดังกล่าวต้องเกิดจากการทำงานของรถยก เห็นว่า Hand lift ในประเภทที่ ๒ Electric hand lift ที่เคลื่อนย้ายด้วยไฟฟ้า และใช้ระบบไฟฟ้าในการยกงานขึ้น - ลง เข้าข่ายเป็นรถยก ประเภทอื่น ๆ ตามข้อ ๒ ๑๑) นายจ้างต้องจัดให้ลูกจ้างซึ่งจะทำหน้าที่เป็นผู้ขับรถยกที่ใช้ไฟฟ้าเข้ารับการฝึกอบรม หลักสูตรตามประเภทของรถยกดังกล่าวส่วนในประเภทที่ ๑ Electric hand lift ที่เคลื่อนย้ายด้วยไฟฟ้าแต่ใช้แรงคน ในการโยกปัมไฮดรอลิก ซึ่งเมื่อมีการใช้แรงคนยกหรือเคลื่อนย้ายสิ่งของ จึงเข้าข่ายเป็นรถยกตามข้อ ๒ วรรคสาม ดังนั้น นายจ้างต้องให้ลูกจ้างเข้ารับการฝึกอบรมตามข้อบังคับและขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อความปลอดภัย รวมทั้งรายละเอียดคุณลักษณะและคู่มือการใช้งานที่ผู้ผลิตกำหนด

หมายเหตุ อ้างอิงหนังสือกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ที่ รง ๐๕๐๔/๓๔๐ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๘

.....

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กองความปลอดภัยแรงงาน
กลุ่มงานมาตรฐานความปลอดภัยในการทำงาน
๑๘ ถนนบรมราชชนนี แขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๔๔๘ ๙๑๒๘ - ๓๙